proLékaře.cz | 22.5.2026

Blahopřání k významnému životnímu jubileu RNDr. Pavly Urbáškové, CSc.

V neděli, 24. listopadu 2013, oslavila životní jubileum RNDr. Pavla Urbášková, CSc., náš významný a mezinárodně uznávaný odborník v problematice bakteriální rezistence.

Dr. Urbášková se narodila v Ostravě. V roce 1965 úspěšně ukončila Přírodovědeckou fakultu Masarykovy Univerzity v Brně a začala pracovat na Oddělení mikrobiologie KHS v Ostravě v antibiotickém středisku. V roce 1976 získala na Masarykově univerzitě doktorát přírodních věd (RNDr.) a v roce 1984 složila Specializační zkoušku v Institutu postgraduálního vzdělávání v Praze. Titul kandidáta biologických věd (CSc.) obhájila v roce 1989 v Mikrobiologickém ústavu ČSAV. V roce 1986 přešla pracovat do Centra epidemiologie a mikrobiologie SZÚ (tenkrát Institutu hygieny a epidemiologie) v Praze a tomuto ústavu zůstala dodnes věrná. Až do roku 2007 působila jako vedoucí NRL pro antibiotika a do roku 2005 vykonávala i funkci vedoucí oddělení.

Dr. Urbášková působila jako koordinátorka Národního antibiotického programu a pracovala v Poradním sboru pro bakteriologii SZÚ. Dosud se aktivně podílí na činnosti Pracovní skupiny pro monitorování rezistence (PSMR) SZÚ, Subkomise pro antibiotickou politiku ČLS JEP a Komise pro národní antibiotickou politiku MZ ČR.

Významná je i její odborná spolupráce s institucemi v zahraničí, především s European Working Party on Antibiotic Susceptibility Testing (EUCAST), s Centers for Disease Control and Prevention (CDC) v Atlantě, USA a evropským projektem EARSS – European Antimicrobial Resistance Surveillance System, respektive jeho nástupcem EARS-Net, což je mezinárodní síť národních systémů surveillance antibiotické rezistence u nejčastěji se vyskytujících invazivních bakterií na území Evropy (dnes koordinovaná ECDC – European Centre for Disease Prevention and Control).

Na jejím kontě je 14 dokončených projektů českých i zahraničních grantových agentur, jichž byla hlavní řešitelkou či spoluřešitelkou. Je autorkou či spoluautorkou celé řady článků otištěných i v prestižních mezinárodních časopisech (např. Antimicrobial Agents Chemotherapy a Clinical Microbial Infection). Pravidelně publikuje také v našem časopise, dodnes jsou oceňovány její metodické listy, obsahující především praktické návody pro laboratorní práci antibiotických středisek a bakteriologických laboratoří. Podobně užitečné bylo i vydání příručky Rezistence bakterií k antibiotikům – vybrané metody, v r. 1998. Jako příloha k 15. ročníku Zpráv CEM v roce 2006 byl vydán Doporučený postup pro kontrolu kmenů MRSA ve zdravotnických zařízeních, kde je dr. Urbášková jedním z hlavních autorů i editorů.

Nelze opomenout také její pedagogickou činnost. V letech 1991–2004 učila na 3. LF UK, Praha, od roku 1990 až dosud spolupracuje s Institutem pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví v Praze. Velice užitečné a hodně navštěvované jsou každoroční týdenní kurzy s antibiotickou tematikou a jarní a podzimní specializační kurzy Lékařské bakteriologie v přípravě k atestační zkoušce z mikrobiologie. Dr. Urbášková pravidelně působí ve zkušebních komisích IPVZ.

Dr. Urbášková je členkou Československé společnosti mikrobiologické ČSAV, Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP a Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP. Ve Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii (SEM) působila několik funkčních období ve výboru společnosti a za mimořádný příspěvek k české mikrobiologii jí byl v r. 2011 udělen titul Čestného člena SEM a v letošním roce jí byla předána Čestná medaile České lékařské společnosti za celoživotní dílo v oblasti mikrobiologie. Československá společnost mikrobiologická jí k letošnímu jubileu udělila své nejvyšší vyznamenání, Patočkovu medaili.

Vážená paní doktorko, milá Pavlo,
přejeme Ti dobré zdraví, ať je Ti bakteriologie i nadále koníčkem, ať Ti dělají radost Tvoji žáci, kterých jsi vychovala opravdu velkou řadu.

Pavla Křížová, Petr Petráš
za redakční radu časopisu Epidemiologie, mikrobiologie, imonologie